

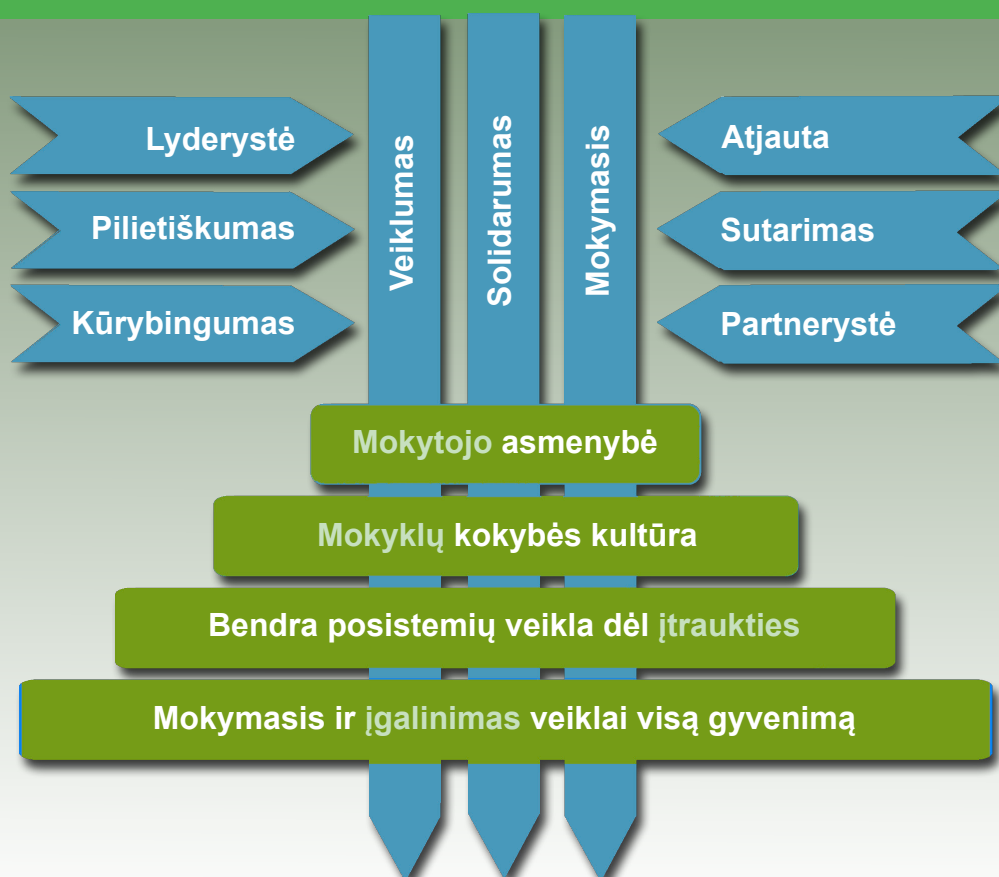


II tikslas Kokybės kultūra

2017
gruodis,
Nr. 12 (168)

ISSN 1822-4156

2030 LIETUVA



VALSTYBINĖ ŠVIETIMO 2013–2022 METŲ STRATEGIJA

Įdiegti duomenų analizę ir įsivertinimą grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną.

II TIKSLO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO RODIKLIAI IR SIEKINIAI

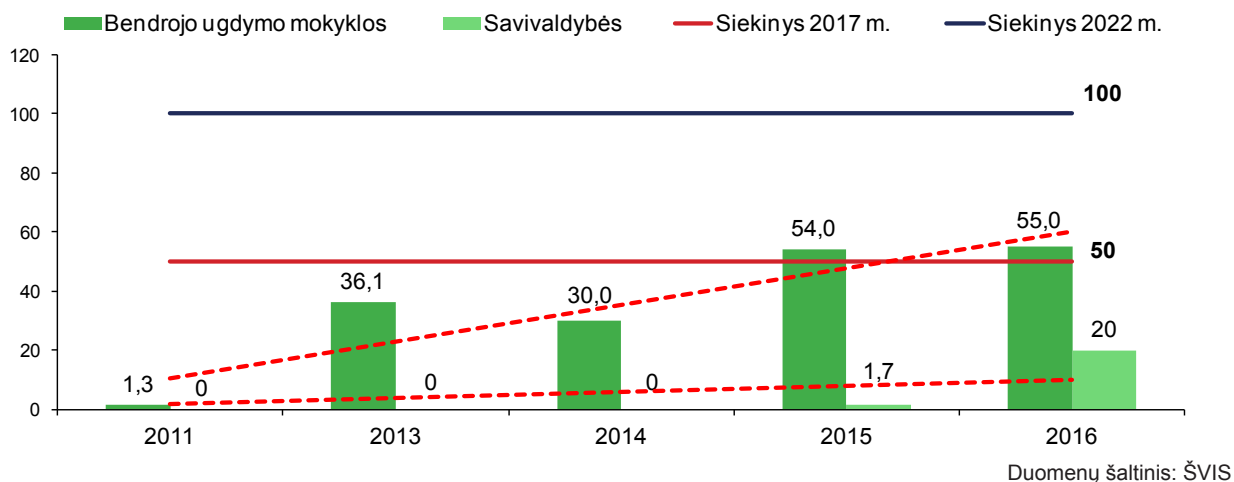
Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas	Pradinė būklė (metai)	Esama būklė	2017 m. siekinys	2022 m. siekinys
Savarankiškos mokyklos statusą turinčių mokyklų dalis proc.	–	–	5	10
Pažangos ataskaitas paskelbusių mokyklų dalis proc.	1,3 (2011 m.)	54,0 (2015 m.) ↑	50	100
Švietimo pažangos ataskaitas paskelbusių savivaldybių dalis proc.	0 (2011 m.)	20,0 (2016 m.) ↑	50	100
Studijų programų, akredituotų maksimaliam laikotarpiui, dalis nuo visų akredituotų programų proc.	47,0 (2011 m.)	62,0 (2016 m.) ↑	60	80
Universitetų ir verslo bendradarbiavimas, vieta Europos Sąjungoje	13 (2012 m.)	12 (2015 m.) ↑	12	11
Privačios išlaidos švietimui kaip BVP dalis proc.	0,68 (2010 m.)	0,63 (2015 m.) ↓	0,8	0,9

„–“ Rodiklis neskaiciuojamas, nes nėra įteisinta savarankiškos mokyklos samprata.

Savarankiškos mokyklos statusą turinčių mokyklų dalis

- Siekiama, kad savarankiškos mokyklos statusą turinčių mokyklų dalis 2017 m. sudarytų 5 proc., o 2022 m. – 10 proc.
- Kol kas nėra duomenų, kiek Lietuvoje yra minėtų mokyklų, nes švietimo teisės aktuose nėra įtvirtintas savarankiškos mokyklos statusas.
- Norint matuoti minėtą rodiklį, reiktų įteisinti savarankiškos mokyklos sampratą ir tokios mokyklos raiškos požymius.

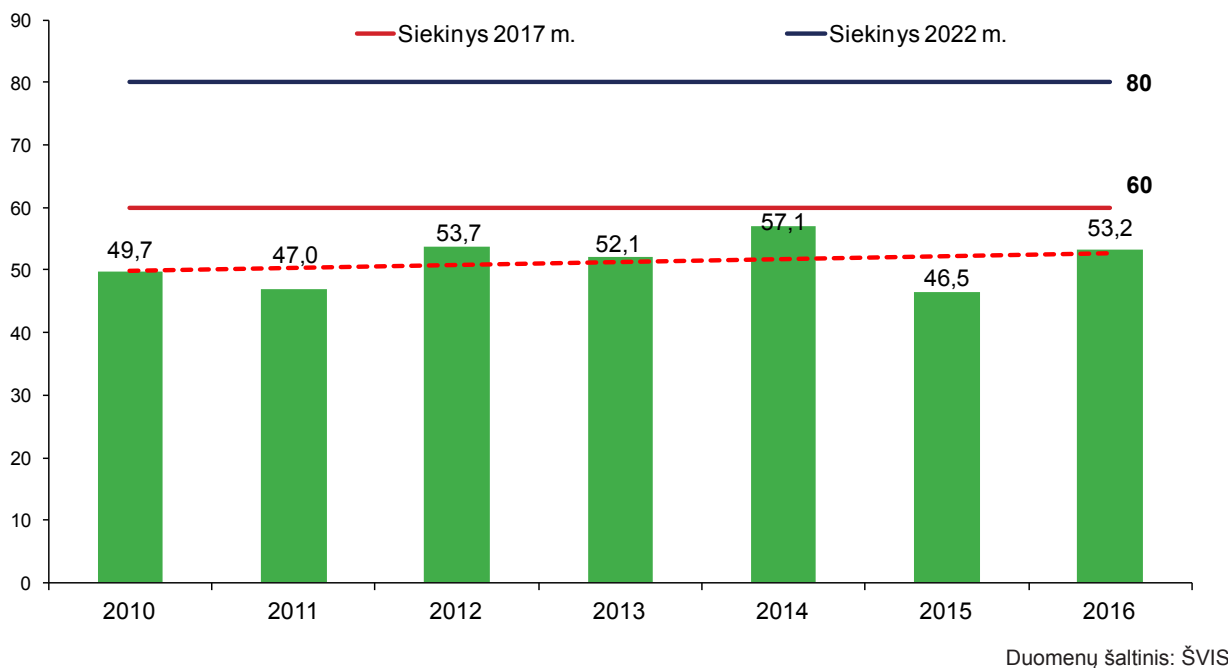
Pažangos ataskaitas paskelbusių bendrojo ugdymo mokyklų ir savivaldybių dalis (proc.)



Auga mokyklų, atsiskaitančių už savo padarytą pažangą visuomenei, dalis. 2016 m. ŠVIS svetainėje savo ugdymo rezultatus ir pažangą skelbė daugiau kaip pusė mokyklų ir viršijo 2017 m. siekinį. Tačiau mokyklų steigėjų atskaitomybės mechanizmas tik pradedamas kurti: savo švietimo pažangos ataskaitas yra paskelbę tik penktadalis savivaldybių, todėl 2017 metų siekinys kol kas nepasiektas.

Reiktų stiprinti ugdymo įstaigų atskaitomybę visuomenei: teisiškai reglamentuoti švietimo pažangos sampratą, privalomą skelbti informaciją, tokios ataskaitos teikimo ir skelbimo tvarką. Užtikrinti, kad mokyklų ir steigėjų viešai skelbiamos veiklos (pažangos) ataskaitos būtų pagrįstos įrodymais, lengvai suprantamos ir pasiekiamos plačiajai visuomenei.

Studijų programų, akredituotų maksimaliam laikotarpiui, dalis nuo visų akredituotų programų proc.



Studijų programų, akredituotų maksimaliam laikotarpiui, dalies augimas nestabilus. Būtina stiprinti studijų programų rengėjų kompetencijas.

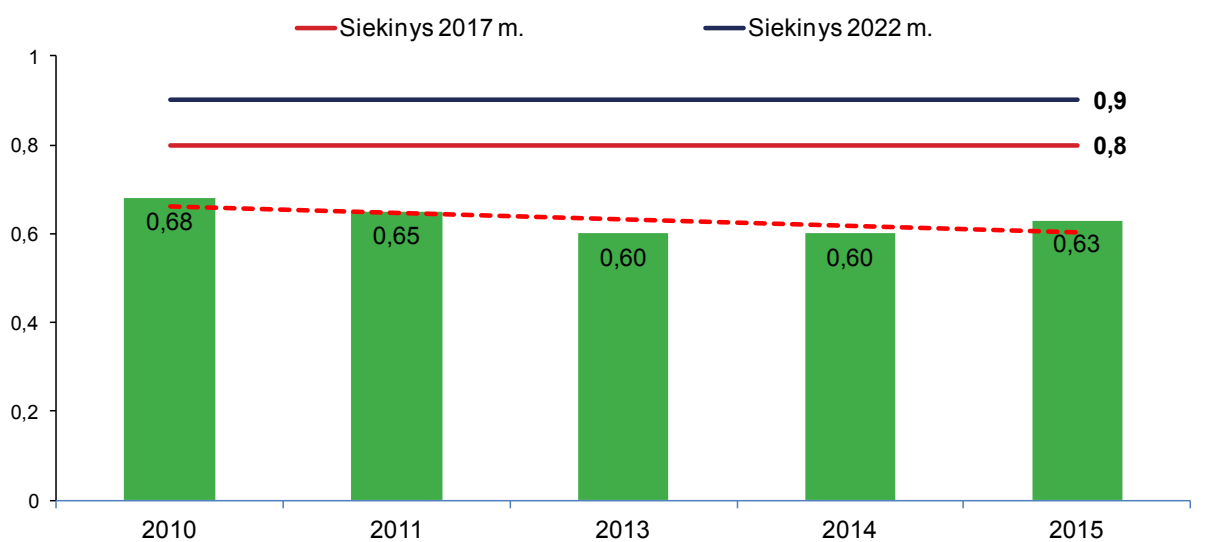
Universitetų ir verslo bendradarbiavimas, vieta Europos Sąjungoje

Metai	2012	2013	2014	2015	2017	2022
Vieta reitinge	13	12	12	12	12*	11*

* Valstybinės švietimo strategijos siekiniai.

Šaltinis: Pasaulio ekonomikos forumas

Privačios išlaidos švietimui kaip BVP dalis proc.



Viena iš didžiausių problemų ir toliau tebėra privačių lėšų pritraukimas į švietimą. Per pastaruosius penkerius metus minėtų lėšų kaip BVP dalis sumažėjo. Todėl reiktų sukurti ir įdiegti paskatų remti švietimą privačiomis lėšomis sistema.

II TIKSLO ĮGYVENDINIMO KRYPTYS

- **Skatinti mokyklų savarankiškumą**
Suformuoti mokyklų savininkų ir pačių mokyklų atskaitomybės visuomenei mechanizmą
Stiprinti universitetų autonomiją
Siekti, kad didėtų parama švietimui privačiomis lėšomis, nemažinant valstybės biudžeto lėšų
Skatinti visuomenę reikšti nuomonę apie švietimo kokybę ir daryti jai poveikį

- **Skatinti asmenis ir organizacijas orientuotis į aukščiausius rezultatus**
Skatinti švietimo turinio įvairovę atveriant daugiau galimybių reikštis mokinių, tėvų ir socialinių partnerių iniciatyvoms
Visais švietimo lygmenimis pradėti taikyti kriterinį kaupiamąjį vertinimą kaip besimokančiojo pasiekimų savikontrolės būdą

- **Telkti personalo pastangas mokyklos veiklos ir teikiamo švietimo kokybei gerinti**
Užtikrinti, kad mokyklos be kliūčių naudotųsi visomis integruotų informacinių valdymo sistemų galimybėmis

- **Stiprinti gebėjimus adekvačiai vertinti esamą padėtį ir numatyti pokyčius dėl rengiamų sprendimų poveikio**
Rengti ir vykdyti tyrimais ir naujausiomis žiniomis pagrįstus susitarimus dėl švietimo rezultatų kokybės

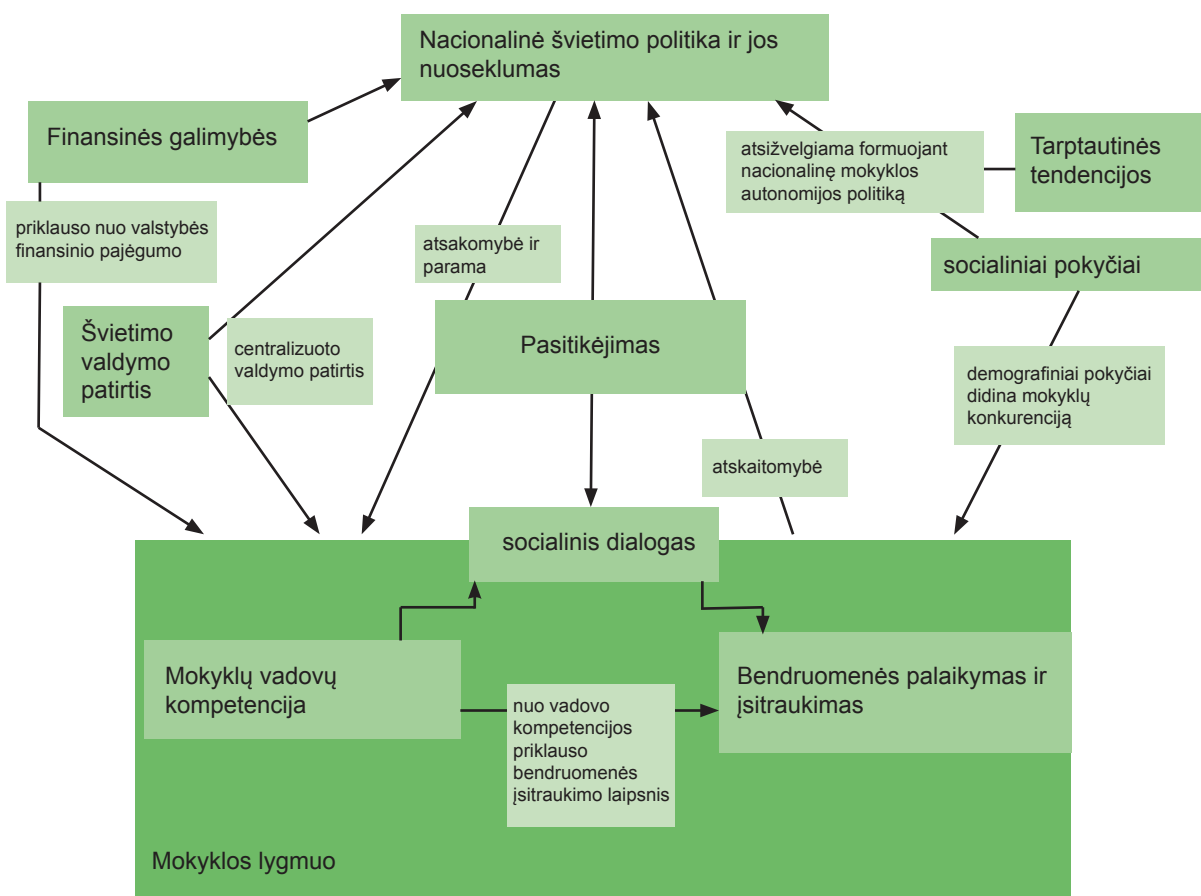
MOKYKLŲ SAVARANKIŠKUMO SKATINIMAS IR ATSAKOMYBĖS DIDINIMAS

Pagrindiniai mokyklų savarankiškumo didinimo tikslai

- demokratijos plėtojimas;
- orientavimasis į vietos bendruomenės poreikius;
- efektyvesnis švietimo struktūrų ir išteklių valdymas;
- bendruomenės atsakomybės už mokyklos veiklos rezultatus didinimas;
- švietimo kokybės gerinimas.

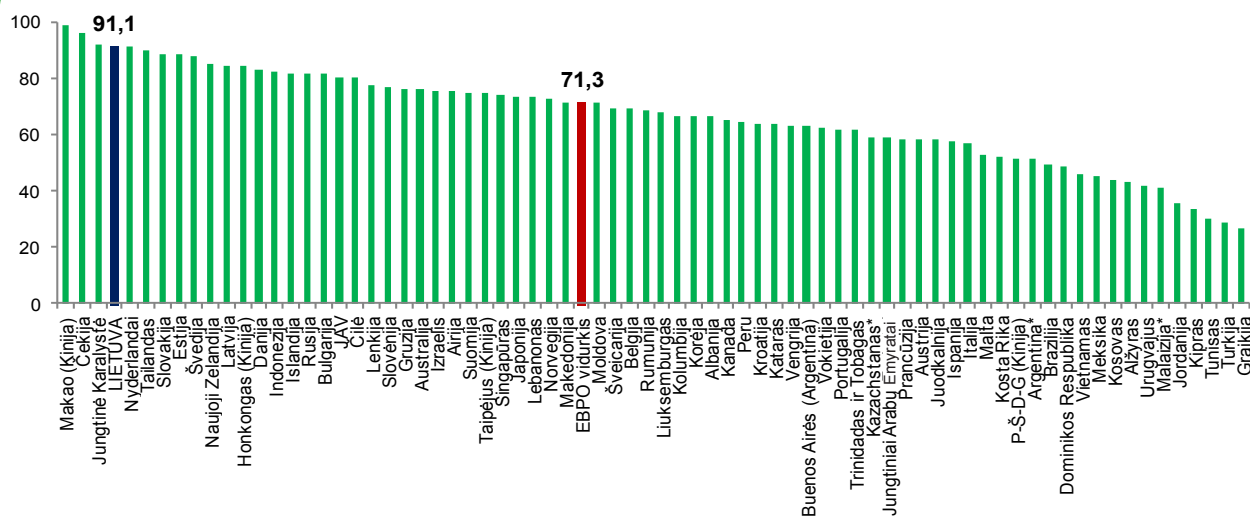
Šaltiniai: Balevičienė S., Urbanovič J. Mokyklų savarankiškumas: ES šalių patirtis, 2011; Šiurkienė V., Bartaševičius R., Valantinas A. Mokyklų savarankiškumo didinimo galimybės ir ribos, 2011

Veiksniai, turintys įtakos mokyklos savarankiškumui



Šaltinis: Balevičienė S., Urbanovič J. Mokyklų savarankiškumas: ES šalių patirtis, 2011

Mokyklų savarankiškumo indeksas *, 2015 m.



* Mokyklų savarankiškumo indekso skaičiavimas grindžiamas mokyklų vadovų apklausos rezultatais. Jis atspindi užduočių, už kurias, mokyklų vadovų nuomone, daugiausia atsakingi jie patys, mokytojai ar mokyklos taryba, dalį (proc.).

Duomenų šaltinis: PISA 2015 Results (Volume II)

Ar tikrai Lietuvos mokyklos turi didelį savarankiškumą? Ką rodo detalesni tyrimai?

- Lietuvos tyrėjams apklausus 76-į Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų 197 mokyklų vadovus ir 1 947 mokytojus, nustatyta, kad mokyklos jaučiasi savarankiškos ne visose srityse, ypač joms trūksta savarankiškumo turto ir finansų valdymo srityje, komplektuojant vadybinį mokyklos personalą ir nustatant darbo užmokestį darbuotojams. Mokyklai svarbius sprendimus dažniausiai priima ne mokyklos taryba, bet vadovas.

Visos mokyklos jaučiasi savarankiškos planuodamos ir organizuodamos savo veiklą ir ugdymo procesą.

Daugiau kaip pusė – visiškai ir trečdalis – iš dalies jaučiasi savarankiškos komplektuodamos mokytojų kolektyvą.

Dauguma (per 70 proc.) tik iš dalies jaučiasi savarankiškos valdydamos savo turtą ir finansus.

Tik viena į tyrimo imtį patekusi nevalstybinė mokykla jaučiasi savarankiška galėdama komplektuoti vadybinį mokyklos personalą ir nustatyti darbo užmokestį darbuotojams.

Dažniausiai mokykloje sprendimus priima mokyklos vadovas, o mokyklos taryba atlieka tik patarėjo vaidmenį.

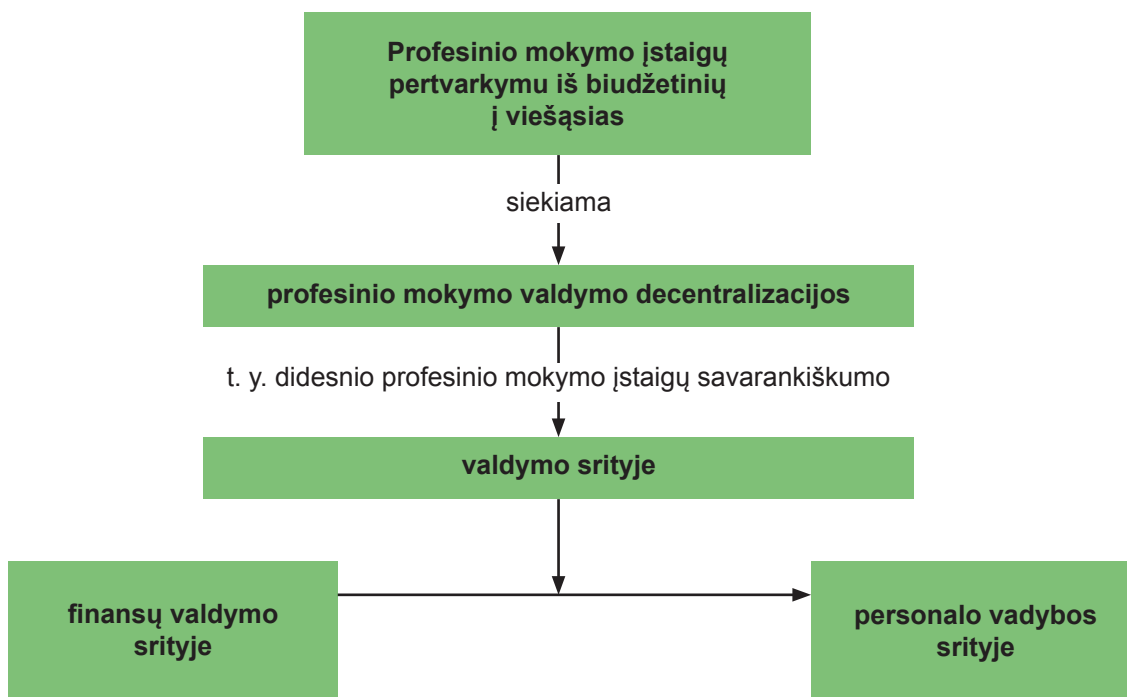
Šaltinis: Urbanovič J., Navickaitė J. Lyderystė autonomiškoje mokykloje, 2016

Ką rodo detalesni tyrimai?

- Mokinio krepšelio metodika yra nesuderinama su mokyklos savarankiškumu.
- Nors Lietuvoje daugelyje mokyklos veiklos sričių sudarytos pakankamos teisinės prielaidos savarankiškumui plėtoti, vis dėlto neretai pačios mokyklos nesinaudoja įstatymų suteiktomis galimybėmis arba mokyklos savarankiškumą riboja steigėjas (savivaldybė).
- Kai kurioms mokykloms trūksta gebėjimų savarankiškai tvarkytis, o kartais ir drąsos imtis atsakomybės.

Šaltinis: Švietimo teisinio reglamentavimo ir politinio konteksto 2014 m. analizė. Mokyklų savarankiškumo siekių ir perspektyvų teisinės aplinkos tyrimas

Kaip skatinamas profesinio mokymo įstaigų savarankiškumas?



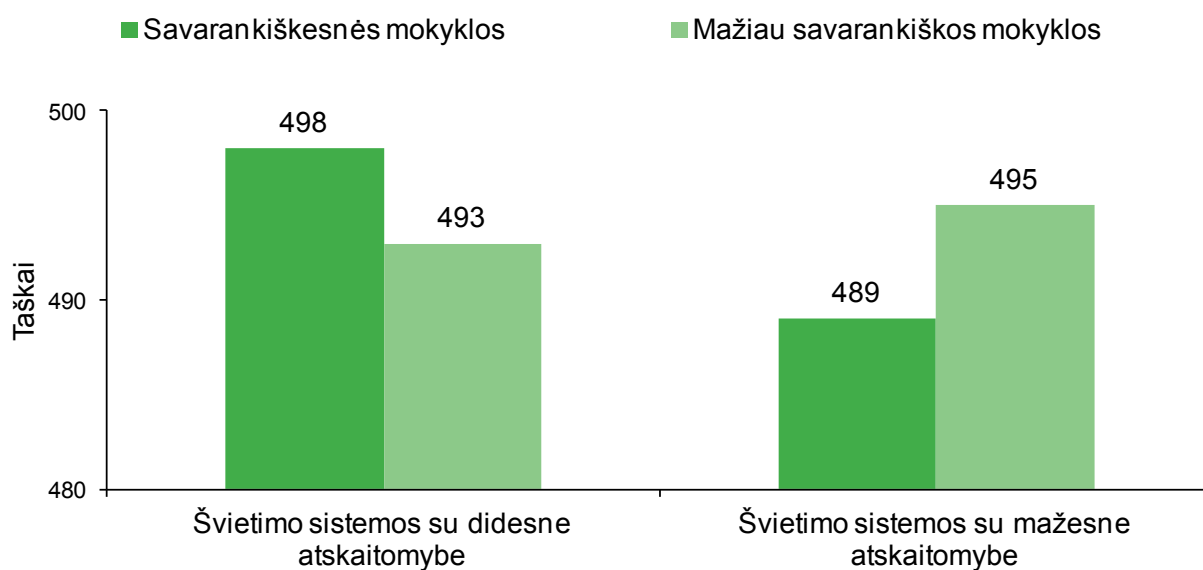
Šaltinis: Balevičienė S. Profesinio mokymo įstaigų pertvarka: galimybės, siekis, nauda, 2012

Profesinio mokymo įstaigų skaičius

Metai	2013	2014	2015
Iš viso valstybinių profesinio mokymo įstaigų	77	76	74
Įstaigos, kurių savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendino Švietimo ir mokslo ministerija	74	73	70
Iš jų viešosios įstaigos	26	27	26
Nevalstybinių	2	2	3

Duomenų šaltinis: Lietuvos švietimas skaičiais, 2016

Ryšys tarp mokyklos savarankiškumo išteklių paskirstymo srityje ir mokinių skaitymo pasiekimų (2009 m. PISA rezultatai)



Šaltinis: PISA in Focus. School autonomy and accountability: Are they related to student performance? 2011

Europos šalių universitetų sričių autonomiškumo reitingas

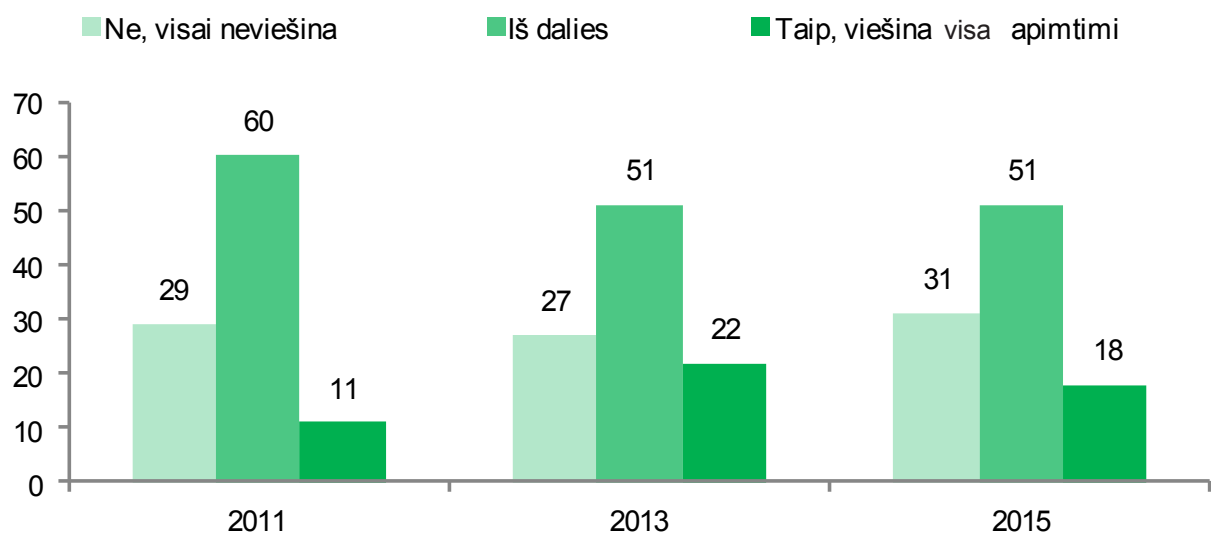
Vieta	Organizacinė	Vieta	Finansinė	Vieta	Personalo	Vieta	Akademinė
1.	Jungtinė Karalystė	1.	Liuksemburgas	1.	Estija	1.	Airija
2.	Danija	2.	Estija	2.	Jungtinė Karalystė	2.	Norvegija
3.	Suomija	3.	Jungtinė Karalystė	3.	Čekija	3.	Jungtinė Karalystė
4.	Estija	4.	Latvija	4.	Švedija	4.	Estija
5.	Šiaurės Reinas-Vestfalija	5.	Nyderlandai	5.	Šveicarija	5.	Suomija
6.	Airija	6.	Vengrija	6.	Suomija	6.	Islandija
7.	Portugalija	7.	Italija	7.	Latvija	7.	Kipras
8.	Austrija	8.	Portugalija	8.	Liuksemburgas	8.	Liuksemburgas
...
11.	LIETUVA	11.	Airija	10.	LIETUVA	11.	Hesė (Vokietija)
12.	Nyderlandai	12.	Šveicarija	12.	Lenkija	12.	Šiaurės Reinas-Vestfalija
13.	Lenkija	13.	Austrija	13.	Austrija	13.	Brandenburgas (Vokietija)
14.	Latvija	14.	Šiaurės Reinas-Vestfalija	14.	Nyderlandai	14.	Švedija
...	15.	Suomija	15.	Islandija	15.	Lenkija
16.	Prancūzija	16.	Švedija	16.	Norvegija	16.	Italija
17.	Vengrija	17.	Ispanija	17.	Vengrija	17.	Ispanija
18.	Italija	18.	Lenkija	18.	Portugalija	18.	Danija
19.	Ispanija	19.	LIETUVA	19.	Hesė (Vokietija)	19.	Slovakija
20.	Švedija	20.	Norvegija	20.	Šiaurės Reino-Vestfalija	20.	Latvija
21.	Šveicarija	21.	Čekija	21.	Turkija	21.	Portugalija
22.	Čekija	22.	Prancūzija	22.	Brandenburgas (Vokietija)	22.	Čekija
23.	Kipras	23.	Turkija	23.	Slovakija	23.	Nyderlandai
...	26.	LIETUVA
27.	Turkija	27.	Hesė (Vokietija)	27.	Prancūzija	27.	Graikija
28.	Liuksemburgas	28.	Kipras	28.	Graikija	28.	Prancūzija

Duomenų šaltinis: University autonomy in Europe II. The Scorecard, 2011, Europos universitetų asociacija

Kaip stiprinama universitetų autonomija?

- 2016 06 29 LR Seimo patvirtinta nauja *Mokslo ir studijų įstatymo* redakcija.
- Stiprinant universitetų autonomiją padidinti universiteto Senato įgaliojimai: tvirtinant strateginį veiklos planą; tvirtinant institucijos struktūros pertvarkos planus; universiteto finansų ir turto tvarkymo srityje.
- Stiprinta aukštųjų mokyklų atsakomybė ir atskaitomybė: numatytos Vyriausybės sutartys su aukštosiomis mokyklomis; valdymo pakeitimai, įtraukiant į tarybą daugiau socialinių partnerių.
- Aukštųjų mokyklų tarybų atsakomybės ir atskaitomybės visuomenei ir akademiškai bendruomenei mechanizmai yra neapibrėžti, išskyrus jų veiklos metinės ataskaitos pateikimą.

Aukštųjų mokyklų, viešinusių studijų programų išorinio vertinimo rezultatus, dalis (proc.)



Duomenų šaltinis: Studijų kokybės vertinimo centras 2015 metais. Veiklos ataskaita

PRIVAČIŲ LĖŠŲ PRITRAUKIMAS

Vienam besimokančiam asmeniui teko lėšų tūkst. eurų

Metai	Valdžios sektorius			Šalies ir užsienio fiziniai ar juridiniai asmenys		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Iš viso pagal mokymo įstaigą	2,1	2,2	2,3	0,5	0,5	0,5
Iš kimokyklinio ugdymo įstaiga	1,9	2,0	2,2	0,4	0,4	0,5
Bendrojo ugdymo mokykla	1,9	2,0	2,1	0,1	0,1	0,1
Profesinio mokymo įstaiga	2,1	2,1	2,0	0,9	0,7	0,5
Kolegija	1,3	1,3	1,3	1,2	1,1	1,0
Universitetas	3,0	3,3	3,6	2,0	2,2	2,2

Duomenų šaltinis: STD

VISUOMENĖS DALYVAVIMAS PRIIMANT SPRENDIMUS

Viešųjų konsultacijų dėl ilgalaikės švietimo strategijos įgyvendinimo skaičius

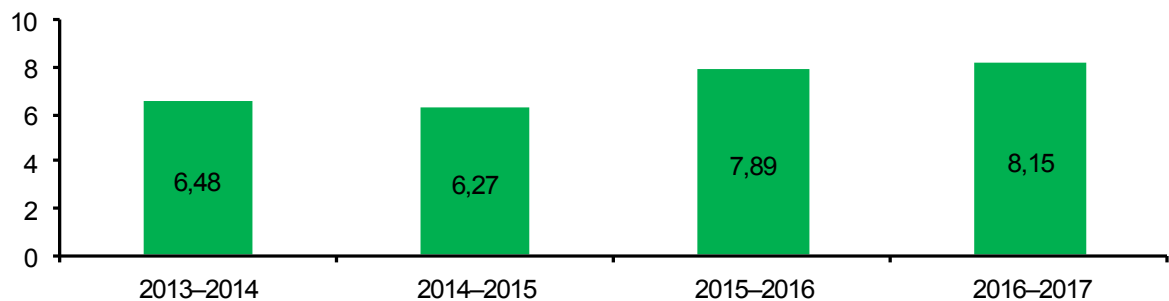
	2013	2014	2015	2016
Numatyta	4	4	4	4
Surengta	14	11	13	17

Duomenų šaltinis: Švietimo ir mokslo ministerija

SKATINIMAS SIEKTI AUKŠČIAUSIŲ REZULTATŲ

Mokyklų skatinimo sistemos kūrimas

- 2011–2015 m. įgyvendinant ESF projektą „Kokybės vadybos stiprinimas bendrojo ugdymo mokyklose (modelių sukūrimas)“ pradėta kurti kokybiškai dirbančių mokyklų skatinimo sistema.
- 2013 m. parengtas *Kokybiškai dirbančių mokyklų vertinimo modelis* ir įsteigtos *Kokybiškai dirbančių mokyklų (Geros mokyklos) nominacijos*, kurių tikslas – paskatinti ilgalaikes įvairių tipų mokyklų ir jų steigėjų iniciatyvas gerinti mokyklų veiklos kokybę.
- 2015 m. minėtos nominacijos įteiktos 8 bendrojo ugdymo mokykloms (iš 35 mokyklų ar jų steigėjų teiktų paraiškų).
- 2014 m. Švietimo ir mokslo ministerijos organizuotas pirmasis *Mokyklų pažangos projektų konkursas*, kurio tikslas – paskatinti mokyklas aktyviai telkti savo bendruomenes, siekti geresnių ugdymo rezultatų ir aukštesnės kokybės. Švietimo ir mokslo ministerija iš 300 paraiškų atrinko 10 mokyklų, kurioms iš valstybės biudžeto skyrė nuo 4 344 iki 14 481 eurų pinigines premijas.
- 2015 m. minėtas konkursas nebuvo vykdomas, nes buvo numatyta jį organizuoti ES paramos lėšomis, jų derinimo procedūros užtruko.
- 2015 m. patvirtinus *Kokybės kultūros plėtros veiksmų planą*, pradėta ruošti naujam *Mokyklų veiklos tobulinimo projekto* konkursui. Konkursas paskelbtas 2017 m. balandžio mėn. Mokyklos galėjo pretenduoti į trijų kategorijų paramą:
 - naujiems ugdymo organizavimo modeliams;
 - virtualioms ugdymosi aplinkoms;
 - bendruomenei telkti siekiant geresnės ugdymo kokybės.

Skatinamąsias stipendijas gavusių studentų dalis (proc.)

Duomenų šaltinis: Švietimo ir mokslo ministerija

2014 m. Studentų atstovybės kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministeriją dėl pernelyg mažos, palyginti su kitomis ES šalimis, paramos studentams.

Tais pačiais metais patvirtintas Lietuvos studentų sąjungos ir Vyriausybės susitarimas, kad iki 2018 m. studentams skatinti skiriamos valstybės lėšos bus nuosekliai didinamos iki 50 proc. 2016 m. valstybės lėšos skatinamosioms stipendijoms padidintos 24 proc.

ŠVIETIMO TURINIO ĮVAIROVĖS DIDINIMAS

Siekiant sunorminti alternatyviųjų mokyklų steigimąsi ir ryšį su tradicinių mokyklų sistema 2001 m. patvirtinta *Netradicinio ugdymo koncepcija*, o 2010 m. – atnaujintas jos variantas.

Netradicinėms ugdymo sistemoms priklausančių mokyklų steigimo Lietuvoje ir jų sampratų ar koncepcijų patvirtinimo datos

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
						Jėzuitų vidurinė mokykla, nuo 1996 m. – gimnazija																

Šaltinis: Vaicekauskienė V. Savitos mokyklos: netradicinės, alternatyvios ar tiesiog kitokios? 2012

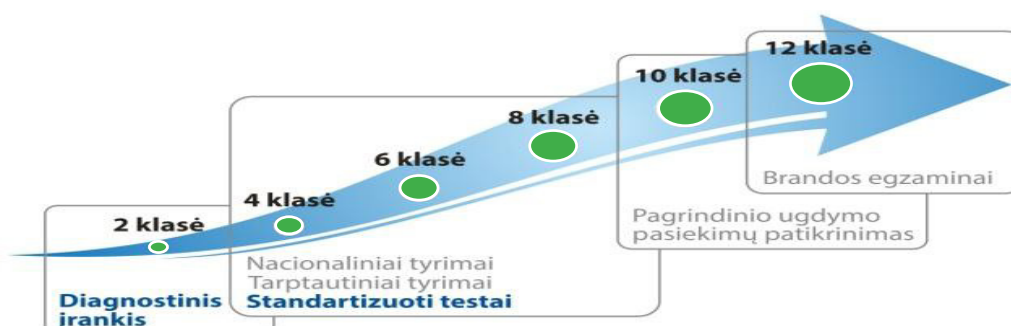
Švietimo turinio įvairovės didinimo iniciatyvos

- Įgyvendinant nacionalinės „Mokyklų tobulinimo programos plus“ projektą *Alternatyvusis ugdymas* (2009–2015), sukurti trys alternatyvaus ugdymo modeliai:
 - Produktyviojo mokymosi modelis** skirtas mokymosi sunkumų turinčių ir mokymosi motyvaciją praradusių mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, didinti mokinių mokymosi pasirinkimo galimybes, derinant jų mokymąsi mokykloje ir praktinio mokymosi vietose, padėti jiems įgyti pagrindinį išsilavinimą.
 - Komunikacinis modelis** skirtas mokykloms, siekiančioms veiksmingos komunikacijos mokyklos bendruomenėje.
 - Tinklinio bendradarbiavimo modelis** skirtas mokykloms, siekiančioms veiksmingos socialinės partnerystės plėtros ir ketinančioms į mokykloje vykstančius ugdymo procesus įtraukti daugiau išorės partnerių (pavyzdžiui, vaikų teisių apsaugos tarnybų, seniūnijų, dienos užimtumo centrų, kultūros, verslo centrų ir kt.).
- 2012–2014 m. minėti modeliai išbandyti 9 šalies mokyklose (kiekvieną modelį išbandė po 3 šalies mokyklas).
- 2015 m. birželio 25 d. patvirtintas *Produktyviojo mokymosi organizavimo tvarkos aprašas* ir sąrašas mokyklų, kurios juo vadovausis 2015–2016 m. m. ir 2016–2017 m. m.
- Šiuo metu pagal produktyviojo mokymosi modelį dirba 7 šalies mokyklos.
- Ugdymo turinio įvairovei didinti 2017 m. patvirtinta priemonė „Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas“ Nr. 09.2.1-ES-FA-V-726. Šiai priemonei įgyvendinti numatoma skirti 19 094 022,00 eurų.

KAUPIAMOJO KRITERINIO VERTINIMO DIEGIMAS

Kaupiamajam vertinimui reikalingų įrankių sukūrimas

- 2013 m. valstybinių brandos egzaminų norminis vertinimas pakeistas kriteriniu.
- Vykdam ESF projektus, parengti, išbandyti ir pradėti taikyti diagnostiniai įrankiai (2 klasei), standartizuoti mokinių pasiekimų vertinimo testai (4, 6, 8 klasėms), kuriuos naudodami mokiniai galės kas dvejus metus stebėti savo individualią pažangą.



Kaupiamojo vertinimo sistemos kūrimas

- Įgyvendinant projektą „Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų ir brandos egzaminų sistemos tobulinimas“ 2013 m. parengtas *Brandos darbo modelio aprašas*, o 2015 m. – patvirtinta *Brandos darbo programa*.
- Nuo 2017–2018 m. m. šalyje įvedamas pasirenkamasis brandos darbas.
- Brandos darbas – tai mokinio pusmečio trukmės darbas jo paties pasirinkta tema. Brandos darbas turės mokyklinio egzamino statusą, tačiau bus vykdomas ir vertinamas ugdymo proceso metu.
- Siekiant mokinių pasiekimų vertinimo sistemą geriau pritaikyti nuolatiniam, visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi, 2016 m. parengtas *Kaupiamojo vertinimo koncepcijos projektas*, kuris šiuo metu yra tobulinamas.
- Koncepcijos projekte numatoma:
 - stiprinti formuojamąjį vertinimą;
 - keisti ir plėsti apibendrinamojo vertinimo būdus, formas ir turinį;
 - sukurti įvairios mokymosi veiklos įrodymų išsilavinimui pripažinti kaupimo sistemą;
 - pritaikyti IKT mokinių ugdymosi rezultatams kaupti, stebėti, pripažinti ir ugdymo kokybei užtikrinti.

ŠVIETIMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

- Pagal *Švietimo įstatymo* (2011) 37 straipsnį:
Švietimo kokybei gerinti vykdoma švietimo stebėseną, tyrimai, mokyklų veiklos įsivertinimas ir išorinis vertinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija, mokymosi pasiekimų vertinimas.
Mokyklos (išskyrus aukštąsias mokyklas) išorinis vertinimas atliekamas periodiškai, jį inicijuoja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija.

Ikimokyklinio ugdymo kokybės užtikrinimas

- Ikimokyklinio ugdymo įstaigos privalo įsivertinti savo veiklą. Tačiau duomenų, kiek minėtų įstaigų ir kaip veiksmingai tai atlieka, nėra.
- Ikimokyklinio ugdymo įstaigų veiklos kokybės išorinis vertinimas nėra vykdomas.

Bendrojo ugdymo kokybės užtikrinimas

- Mokyklos išorinis vertinimas ir įsivertinimas sudaro dualią sistemą: šie abu vertinimai yra formuojamieji, remiasi tais pačiais rodikliais ir turi vieną tikslą – mokyklų tobulėjimą ir pažangą. Tik įsivertinimas yra integrali mokyklos veiklos dalis, grindžiama nuolatine savistaba, refleksija ir dialogu, o išorinis vertinimas – mokykloje vykstančių procesų išorės ekspertų vertinimu, padedančiu koreguoti veiklą.
- Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra kasmet renka apibendrintą informaciją apie mokyklose vykdomą jų veiklos įsivertinimą. 2016 m. apklausos duomenys rodo, kad šalyje savo veiklos kokybės įsivertinimą atlieka ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai mokyklų.

Bendrojo ugdymo mokyklų, teikusių savo įsivertinimo duomenis Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai, dalis (proc.)

Metai	2013	2014	2015	2016
Iš viso mokyklų	1208	1200	1193	1151
Teikusių įsivertinimo duomenis mokyklų dalis proc.	66,9	74,2	76,1	75,8

Bendrojo ugdymo mokyklų įsivertinimo kokybė

Mokyklų dalis (proc.) pagal kokybės lygius*, 2013–2016 m. (N = 226 mokyklos)

Rodikliai	1 lygis	2 lygis	3 lygis	4 lygis
Įsivertinimo procesas	1,8	62,4	34,1	1,8
Įsivertinimo rezultatų naudojimas	5,3	70,4	22,1	2,2

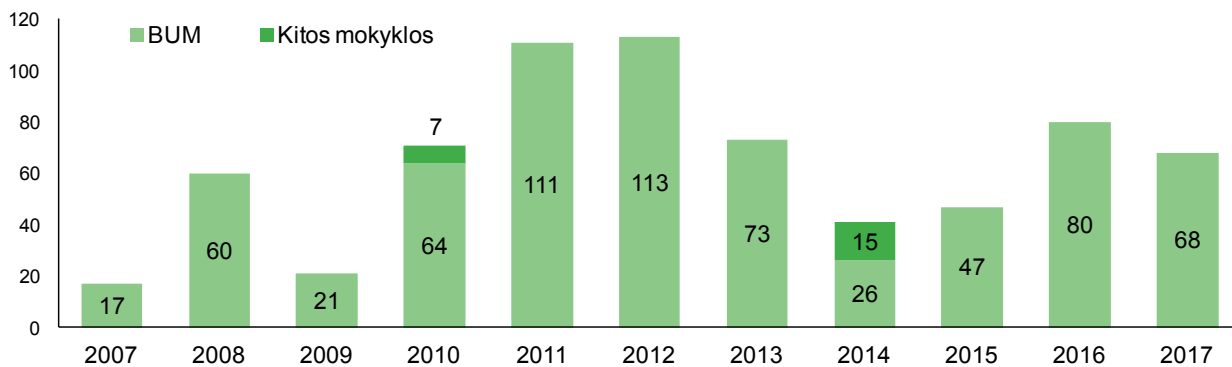
* Kokybės vertinimas grindžiamas 5 lygiais (N – labai prasta: 1 – prasta; 2 – patenkinama; 3 – gera; 4 – labai gera).

Duomenų šaltinis: NMVA, išorinio vertinimo duomenys

Bendrojo ugdymo mokyklų išorinis vertinimas

Iš viso nuo 2007 m. iki 2017 m. atliktas 612 bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas (arba 53,2 proc. šiuo metu šalyje esančių, t. y. 1 151) mokyklų).

Įvertintų mokyklų skaičius 2007–2017 m.*

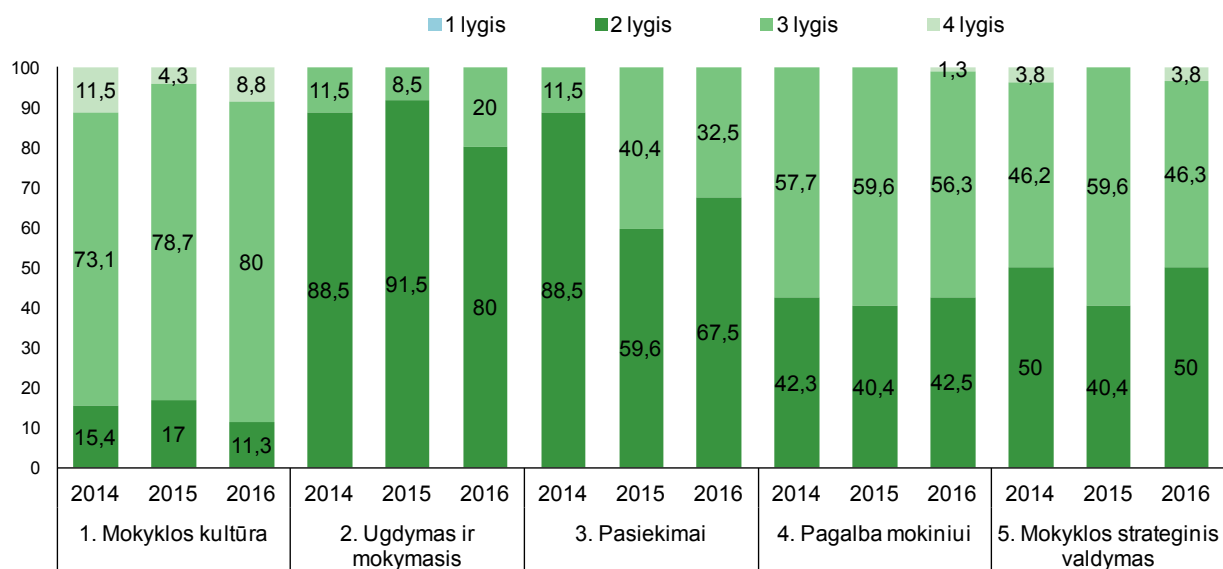


* 2010 m. vertinti 7 socializacijos centrai, o 2014 m. – 15 profesinio mokymo įstaigų.

Duomenų šaltinis: NMVA

Bendrojo ugdymo mokyklų išorinio vertinimo rezultatai

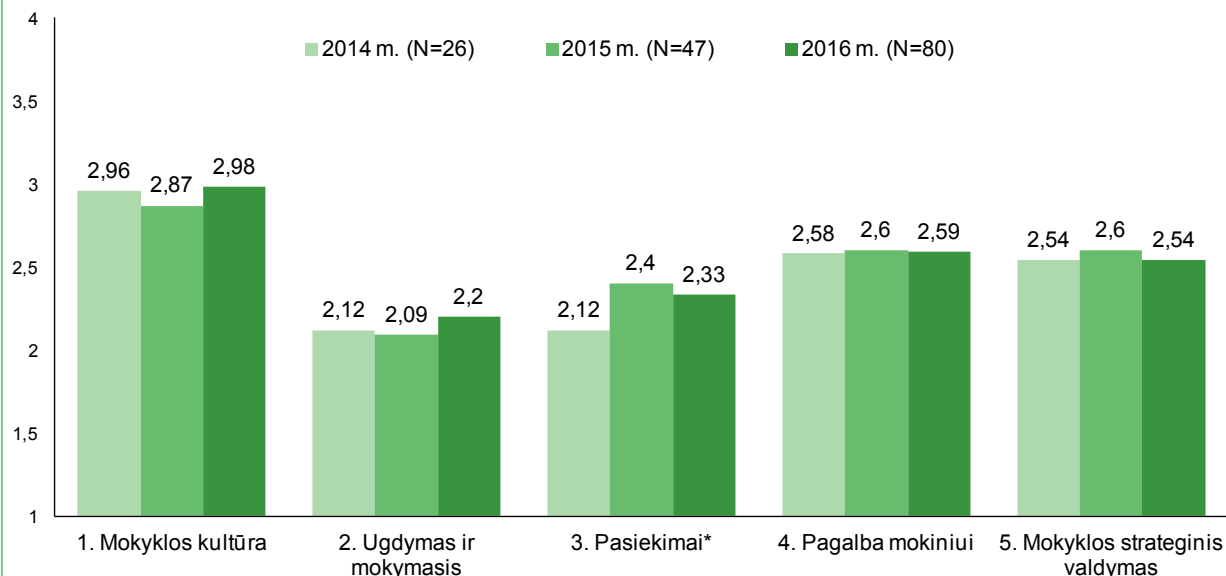
Įvertintų bendrojo ugdymo mokyklų dalis (proc.) pagal mokyklos veiklos sritis ir kokybės vertinimo lygius



Šaltinis: NMVA, Išorinio vertinimo duomenys

Bendrojo ugdymo mokyklų išorinio vertinimo rezultatai

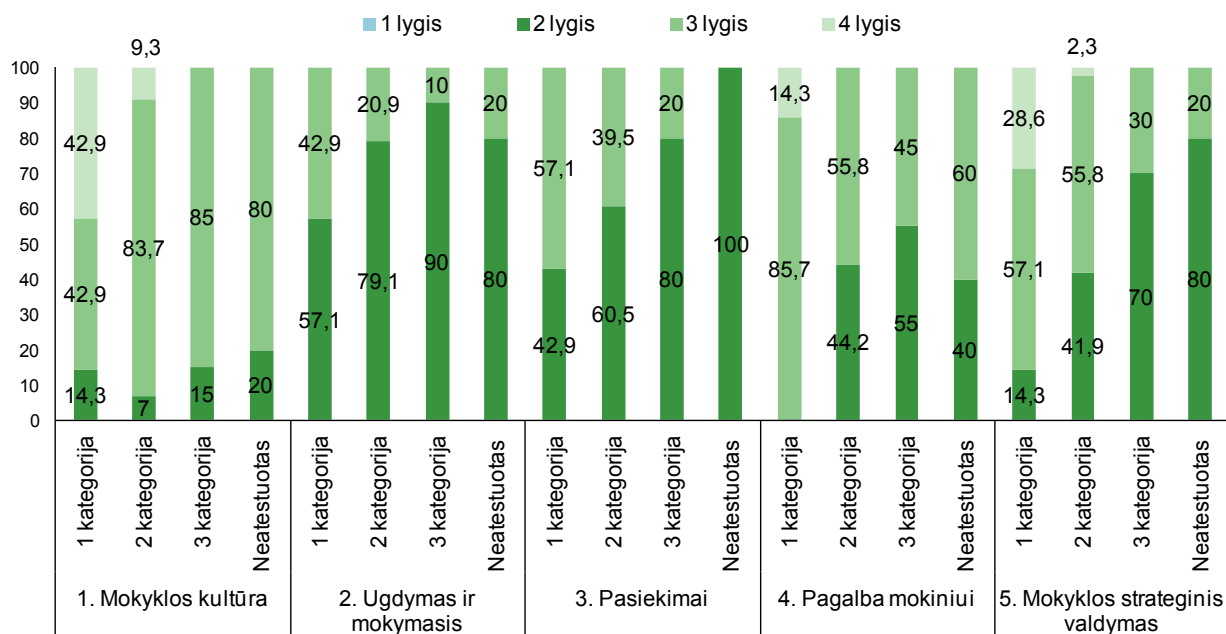
Bendrojo ugdymo mokyklos veiklos sričių įvertinimai (balų vidurkiai)



Šaltinis: NMVA

Bendrojo ugdymo mokyklų išorinio vertinimo rezultatai

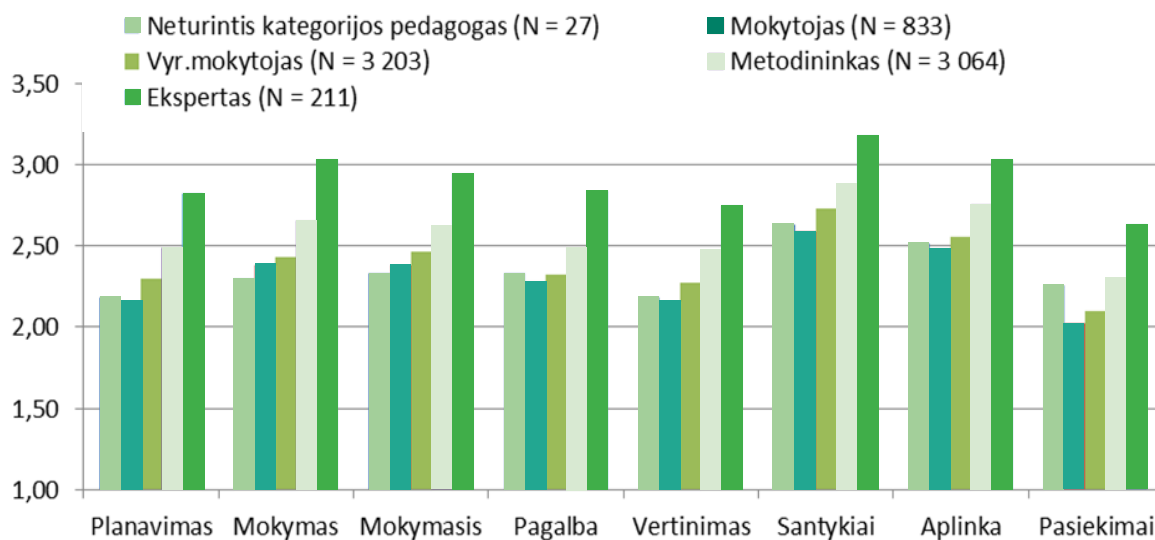
Įvertintų bendrojo ugdymo mokyklų dalis proc. pagal kokybės vertinimo lygius ir mokyklos vadovų vadybinę kategoriją (Išorinio vertinimo duomenys)



Šaltinis: NMVA

Bendrojo ugdymo mokyklų išorinio vertinimo rezultatai

Pamokos komponentų įvertinimai (balų vidurkiai) pagal mokytojų kvalifikacinę kategoriją



Šaltinis: NMVA

Profesinio mokymo kokybės užtikrinimas

- Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras 2005–2015 m. vykdė kelis ES lėšomis finansuojamus projektus, kuriais siekė sukurti ir įdiegti bendrą profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemą.
 - 2008 m. parengta *Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo koncepcija* ir sukurtos vertinimui (įsivertinimui ir išoriniam vertinimui) atlikti reikalingos priemonės (metodikos, profesinio mokymo kokybės vertinimo kriterijai ir rodikliai).
 - 2015 m. sukurtas *Profesinio mokymo kokybės išorinio vertinimo modelis* ir atliktas bandomasis profesinio mokymo programų įgyvendinimo kokybės išorinis vertinimas.

Profesinio mokymo įstaigų įsivertinimas ir išorinis vertinimas

- Profesinio mokymo įstaigos neseniai pradėjo vykdyti savo veiklos įsivertinimą, tačiau kol kas nėra renkama informacija apie tai, kiek jų, kaip dažnai ir kokybiškai atlieka šią veiklą.
- Nors, įgyvendinus projektus, buvo sukurti visi profesinio mokymo įstaigų išoriniam veiklos kokybės vertinimui reikalingi įrankiai, tačiau **profesinių mokymo įstaigų išorinis vertinimas iki šiol nepradėtas vykdyti**.
- Priežastys.
 - Nėra sukurta tam reikalinga teisinė bazė:
 - neįteisinta *Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo koncepcija* ir *Profesinio mokymo kokybės išorinio vertinimo modelis*;
 - nepatvirtinti profesinio mokymo kokybės vertinimo kriterijai ir rodikliai;
 - neparengtos tvarkos, kuriomis remiantis būtų galima atlikti profesinio mokymo įstaigų veiklos kokybės išorinį vertinimą.

Studijų kokybės užtikrinimas

- Vidinė kokybės užtikrinimo sistema yra pagrindas aukštosios mokyklos instituciniam išoriniam vertinimui. Todėl visos aukštosios mokyklos yra įsidiegusios vidinės kokybės užtikrinimo sistemas. Ar efektyviai veikia šios sistemos, kol kas nėra vertinama.

Aukštųjų mokyklų 2011–2015 m. institucinio išorinio vertinimo rezultatai

Aukštojo mokslo įstaigos	Teigiamai	Neigiamai
Valstybinės	24	5
Universitetai	13	3
Kolegijos	11	2
Nevalstybinės	10	7
Universitetai	2	5
Kolegijos	8	2
Iš viso	34	12

Duomenų šaltinis: SKVC

Dažniausiai iš keturių sričių (strateginis valdymas; studijos ir mokymasis visą gyvenimą; mokslo ir (arba) meno veikla; poveikis regionui ir visos šalies raidai) neigiamai vertinama sritis buvo strateginis valdymas (9 aukštosiose mokyklose) ir mokslo ir (arba) meno veikla (4 aukštosiose mokyklose).

Universitetų ir verslo bendradarbiavimas

ES šalių universitetų ir verslo bendradarbiavimas

2012 m.		2016 m.	
Vieta	Šalis	Vieta	Šalis
1	Jungtinė Karalystė	1	Suomija
2	Suomija	2	Jungtinė Karalystė
3	Belgija	3	Nyderlandai
4	Švedija	4	Vokietija
5	Nyderlandai	5	Belgija
6	Vokietija	6	Švedija
7	...	7	...
11	Portugalija	11	Prancūzija
12	Čekija	12	LIETUVA
13	LIETUVA	13	Estija
14	Prancūzija	14	Vengrija
15	Estija	15	...
16	...	21	Latvija
19	Latvija	22	Lenkija
23	Lenkija		

Duomenų šaltinis: Pasaulio ekonomikos forumas

Vadovų ir mokytojų vertinimas

2011–2016 m. įvertinti 1 186 pretendentai į švietimo įstaigų vadovo pareigas. Iš jų pagal naują tvarką (2015 07 30–2016 12 31) – 608 pretendentai.

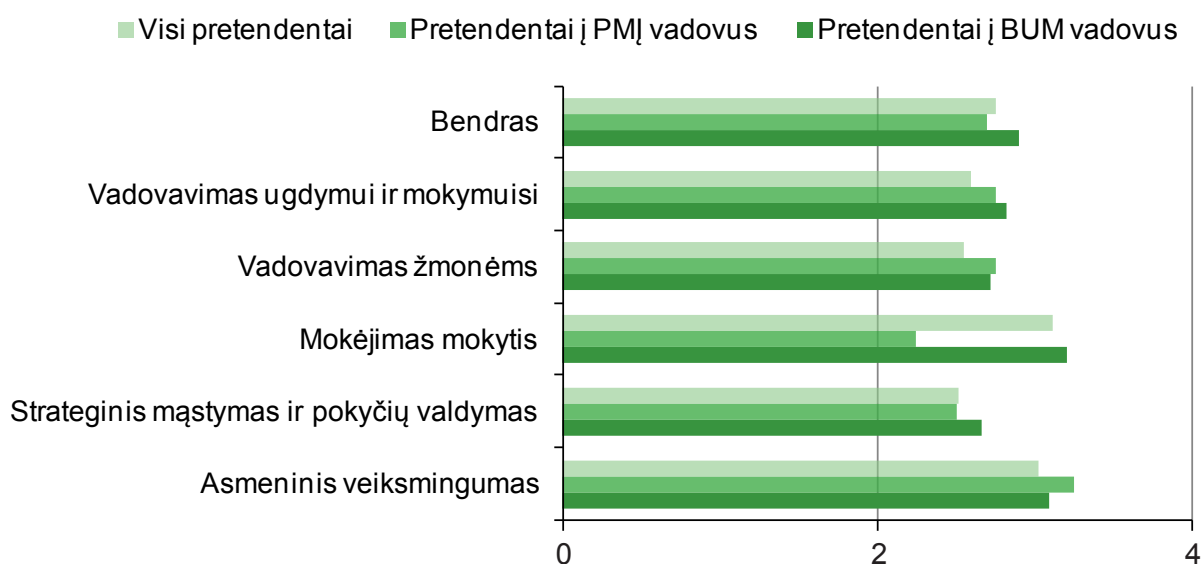
Įstaigos tipas	Įvertinta pretendentų	Įveikusių minimalią balų ribą* pretendentų dalis proc.
Darželis-mokykla	400	35
Bendrojo ugdymo mokykla	576	50
Neformaliojo ugdymo įstaiga	113	31
Profesinio mokymo įstaiga	22	50
Specialiosios įstaigos**	39	51
Švietimo pagalbos įstaigos	36	56

* Kiekviena kompetencija turi būti įvertinta ne mažiau kaip 3 (iš 5) balais.

** Specialiosios mokyklos, specialieji ugdymo centrai, socializacijos centrai.

Duomenų šaltinis: NMVA

Pretendentų į švietimo įstaigų vadovus bendrųjų kompetencijų įvertinimai (balų vidurkiai) 2015 07 30–2016 12 31

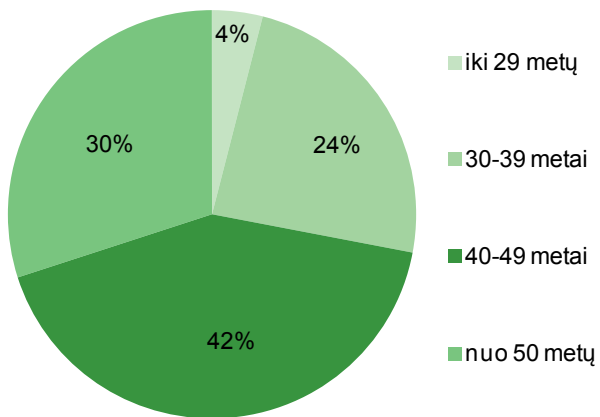


Pastaba. BUM – bendrojo ugdymo mokykla, PMĮ – profesinio mokymo įstaiga.

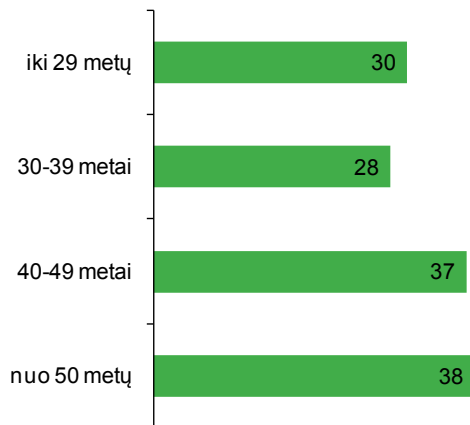
Duomenų šaltinis: NMVA

Švietimo įstaigų vadovų vertinimas pagal amžiaus grupes 2015 07 30–2016 12 31

Įvertinti pretendentai



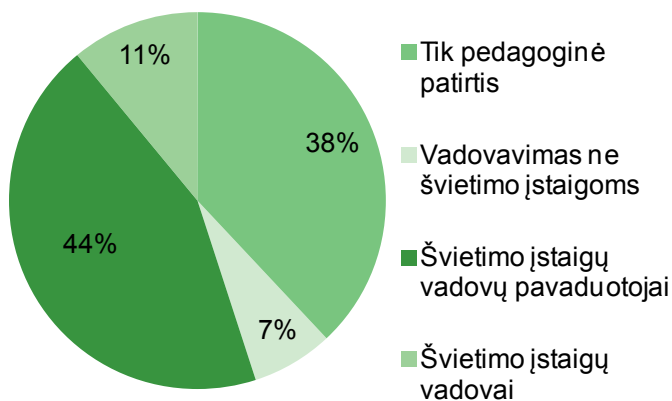
Įveikę minimalią balų ribą (proc.)



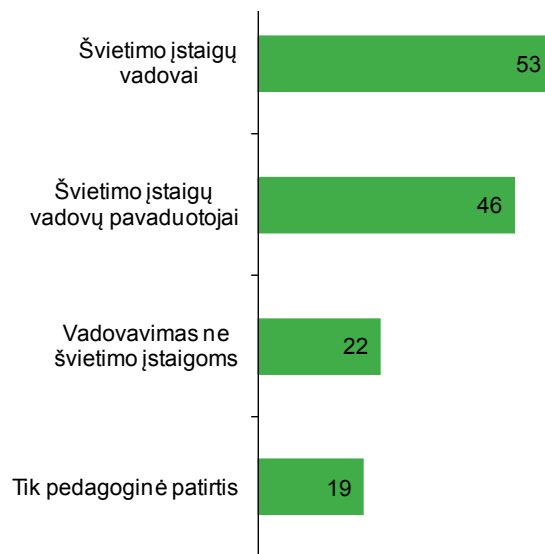
Duomenų šaltinis: NMVA

Švietimo įstaigų vadovų vertinimas pagal vadovavimo patirtį (2015 07 30–2016 12 31)

Įvertintų pretendentų dalis



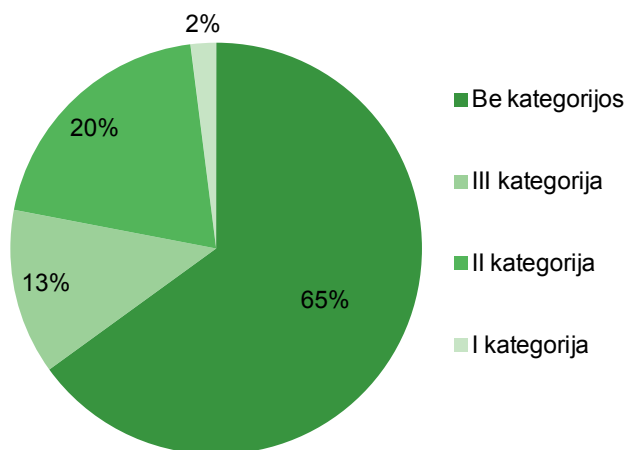
Įveikę minimalią balų ribą (proc.)



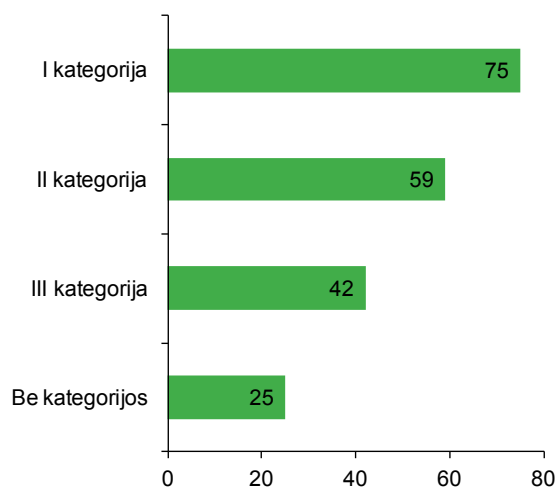
Duomenų šaltinis: NMVA

Švietimo įstaigų vadovų vertinimas pagal vadybinę kategoriją (2015 07 30–2016 12 31)

Įvertintų pretendentų dalis



Įveikę minimalią balų ribą (proc.)



Duomenų šaltinis: NMVA

Atestuotų pedagoginių darbuotojų dalis (proc.)

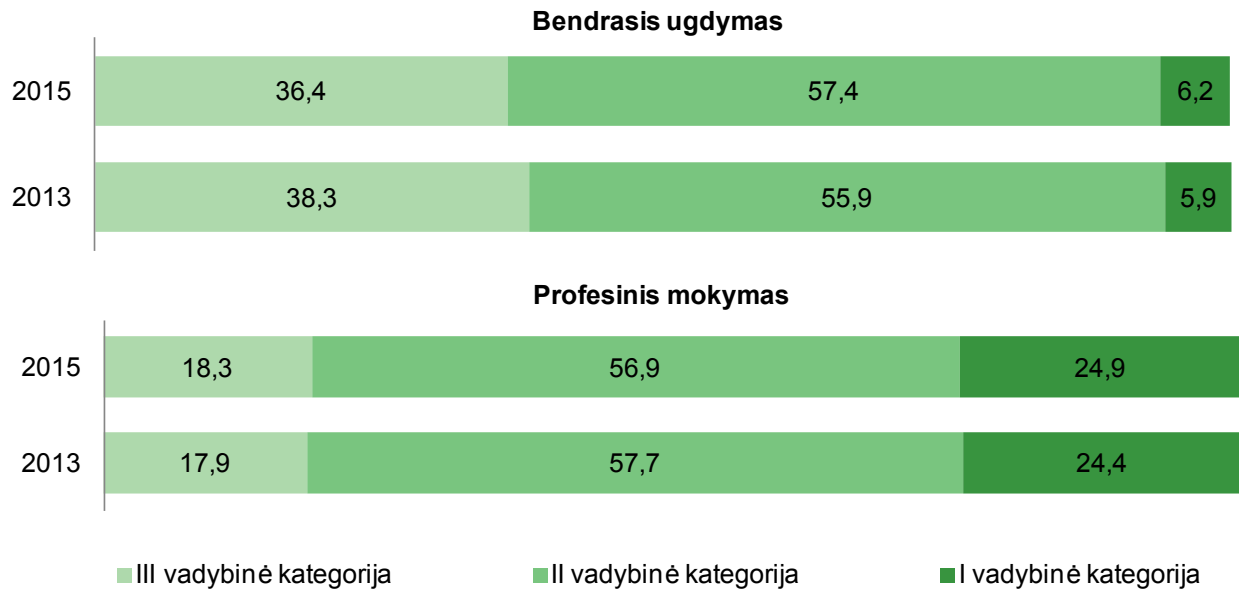
	2013–2014 m. m.	2015–2016 m. m.
Bendrojo ugdymo mokyklose		
Vadovų*	79,6	78,4
Mokytojų** (einančių pagrindines pareigas)	83,6	83,9
Profesinio mokymo įstaigose		
Vadovų*	66,1	64,0
Bendrojo ugdymo dalykų mokytojų	89,0	89,4
Profesijos mokytojų (einančių pagrindines pareigas)	73,2	70,4

* Įskaitant mokyklų vadovus, jų pavaduotojus ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjus.

** Įskaitant mokyklų vadovus, jų pavaduotojus ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjus, turinčius pamokų.

Duomenų šaltinis: Lietuvos švietimas skaičiais, 2016

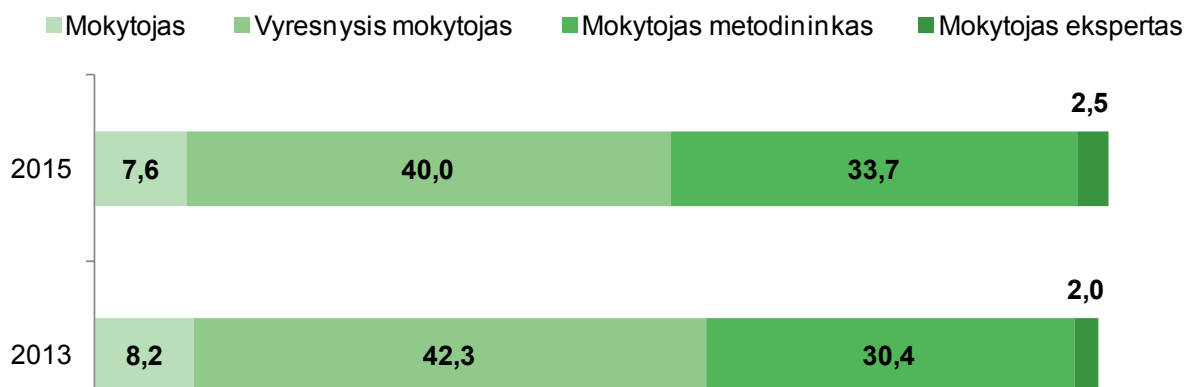
Bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų vadovų* pasiskirstymas (proc.) pagal vadybines kategorijas



* Įskaitant mokyklų vadovus, jų pavaduotojus ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjus.

Duomenų šaltinis: Švietimas skaičiais, 2014, 2016

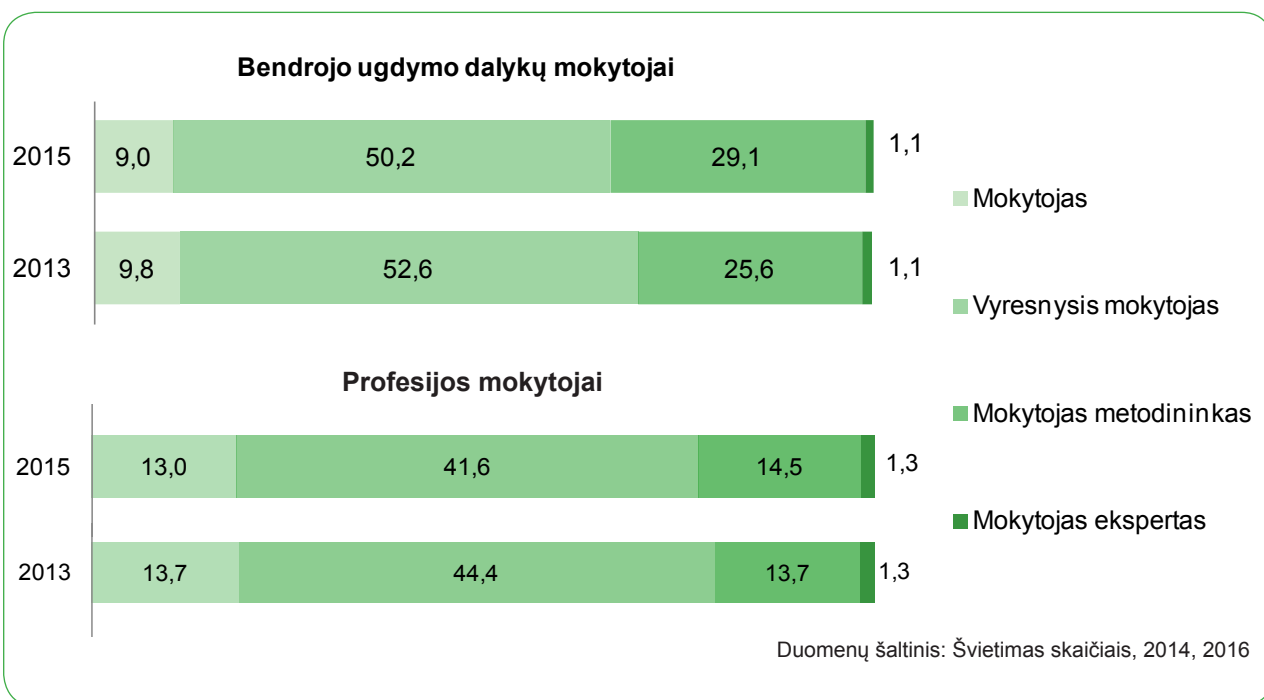
Bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų* (einančių pagrindines pareigas) pasiskirstymas (proc.) pagal kvalifikacines kategorijas



* Įskaitant mokyklų vadovus, jų pavaduotojus ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjus, turinčius pamokų.

Duomenų šaltinis: Švietimas skaičiais, 2014, 2016

Profesinio mokymo įstaigų mokytojų (einančių pagrindines pareigas) pasiskirstymas (proc.) pagal kvalifikacines kategorijas



NAUDOJIMASIS INTEGRUOTOMIS INFORMACINĖMIS VALDYMO SISTEMOMIS

E. dienynus naudojančios bendrojo ugdymo mokyklos

Metai	2013	2014	2015
E. dienynus naudojančių mokyklų skaičius	908	1028	1120
Dalis proc.	75	86	94
Iš viso mokyklų	1208	1200	1193

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Mokyklų naudojimas IQES online platforma

Igyvendinus ESF projektą „Bendrojo lavinimo mokyklų įsivertinimo instrumentų kūrimas ir diegimas“, sukurta ir 2012 m. įdiegta *IQES online* sistema – internetinė platforma, skirta mokyklos veiklai ir pamokos kokybei įsivertinti bei tobulinti.

Bendrojo ugdymo mokyklų, kurios naudojami internete tiesiogine veiklos įsivertinimo platforma (*IQES online*), dalis (proc.)

Metai	2013	2014	2015	2016
Bendrojo ugdymo mokyklų dalis proc.	83,5	98,0	98,9	99,8

Duomenų šaltinis: NMVA

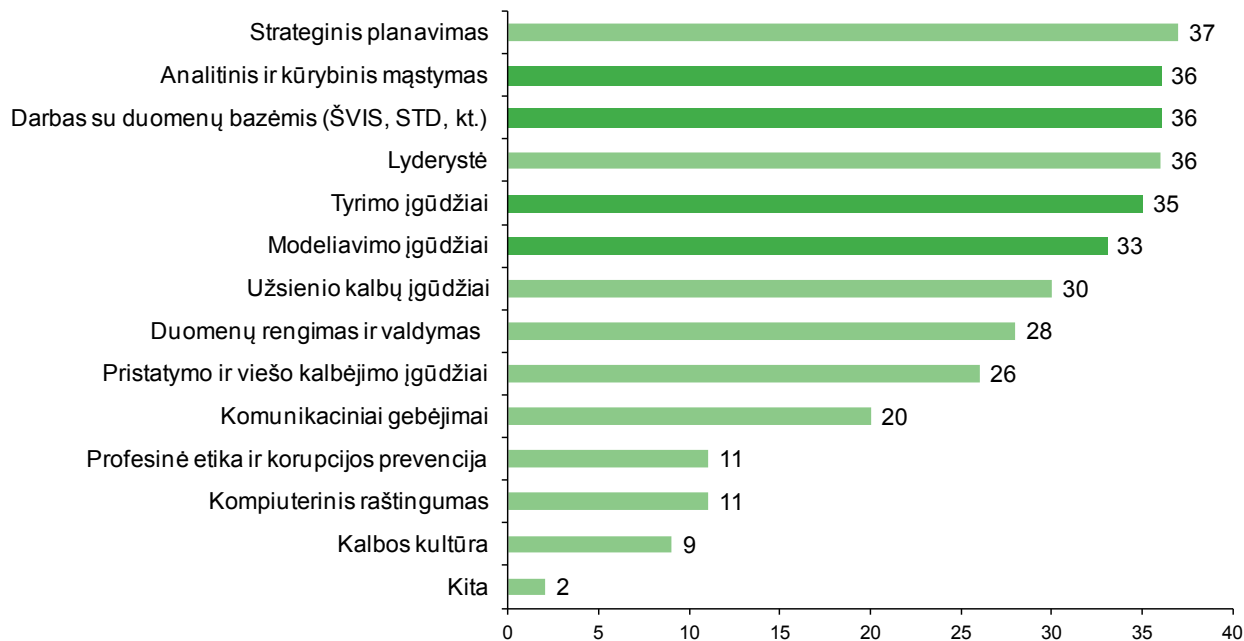
ŠVIETIMO STEBĖSENOS TOBULINIMAS

Vyriausybės 2012–2016 metų programoje prioritetu nurodomas poreikis „sukurti aukštųjų mokyklų absolventų įsidarbinimo ir karjeros stebėsenos sistemą“

Nuo 2014 m. vykdoma mokyklų absolventų įsidarbinimo stebėseną – pradėtas kurti *Specialistų kvalifikacijų žemėlapis*

2015 m. Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro parengta *Specialistų kvalifikacijos žemėlapio pirminė analizė*

Savivaldybių švietimo skyrių padalinių vadovų ir specialistų, nurodžiusių poreikį tobulinti atitinkamas bendrąsias kompetencijas, dalis proc.



Duomenų šaltinis: Zacharkienė J., Butkienė G., Damskis O. Savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovų ir specialistų (valstybės tarnautojų) kvalifikacijos tobulinimo padėtis ir poreikiai, 2014

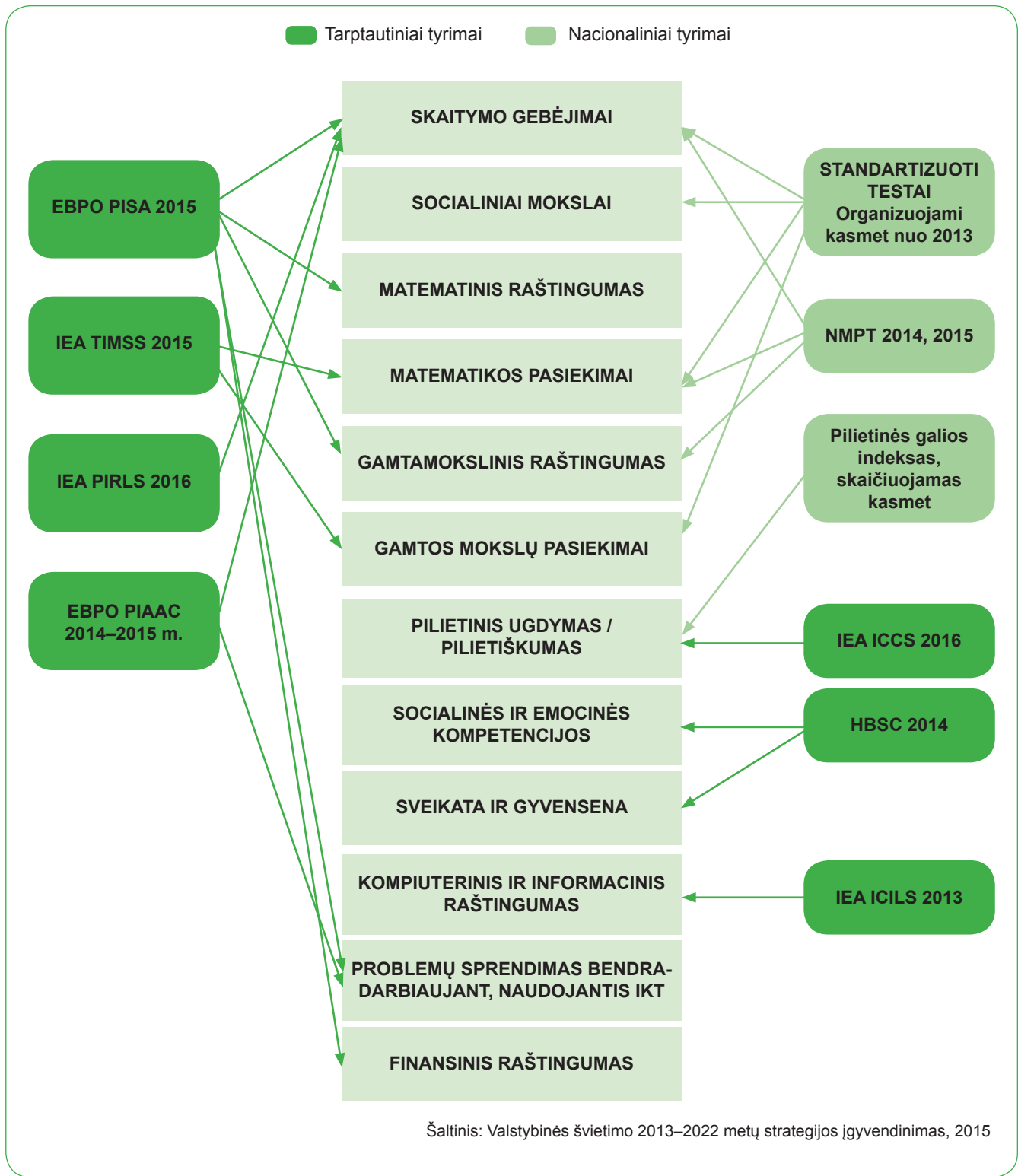
Savivaldybių švietimo skyrių padalinių vadovų ir specialistų, nurodžiusių poreikį tobulinti atitinkamas dalykines kompetencijas, dalis proc.

Sritis	Dalis (proc.)
Švietimo stebėseną	51
Mokyklų veiklos kokybė ir pažangos skatinimas	42
Švietimo vadyba	42
Mokyklos veiklos ir ugdymo planavimas	35
Neformaliojo vaikų švietimo organizavimas	30
Mokinių pasiekimų vertinimas ir organizavimas	27
Psichologinės, specialiosios, socialinės pedagoginės pagalbos teikimas	24
Bendrojo ugdymo organizavimas	22
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo organizavimas	19
Vadovų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacija ir atestacija	19
Teisinis švietimo reguliavimas	17
Švietimo finansavimas	15
Bendrojo ugdymo turinys ir jo formavimas	13
Kita	5

Duomenų šaltinis: Zacharkienė J., Butkienė G., Damskis O. Savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovų ir specialistų (valstybės tarnautojų) kvalifikacijos tobulinimo padėtis ir poreikiai, 2014

ŠVIETIMO TYRIMAI

Lietuvoje atlikti tarptautiniai ir nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai 2013–2016 m.



IŠVADOS

- Nėra duomenų, kiek Lietuvoje yra savarankiškų mokyklų, nes švietimo teisės aktuose nėra įtvirtinta savarankiškos mokyklos samprata ir susitarimai dėl savarankiškumo įgyvendinimo.
- Tarptautiniai ir nacionaliniai tyrimai rodo, kad Lietuvoje sudarytos pakankamos sąlygos mokyklų savarankiškumui plėtotis (išskyrus finansų valdymo sritį), tačiau neretai pačios mokyklos dėl gebėjimų savarankiškai tvarkytis ar drąsos imtis atsakomybės stokos nesinaudoja joms suteiktomis galimybėmis. Kartais mokyklų savarankiškumą riboja ir steigėjas (savivaldybė).
- Lietuvoje kasmet vis daugiau bendrojo ugdymo mokyklų už savo padarytą pažangą atsiskaito visuomenei. 2016 m. ŠVIS svetainėje savo ugdymo rezultatus ir pažangą skelbė daugiau kaip pusė mokyklų ir viršijo VŠS 2017 m. siekinį.
- Mokyklų steigėjų atskaitomybės mechanizmas tik pradamas kurti: savo švietimo pažangos ataskaitas yra paskelbę tik penktadalis savivaldybių (VŠS 2017 m. siekinys – 50 proc., 2022 m. – 100 proc.).
- Nors mokyklos ir savivaldybės viešai skelbia pažangos ataskaitas, tačiau jos neretai yra nepagrįstos įrodymais, sunkiai suprantamos ar pasiekiamos suinteresuotoms šalims, plačiajai visuomenei.
- Naujai (2016 m.) priimta *Mokslo ir studijų įstatymo redakcija* sudaro prielaidas didesnei universitetų organizacinei ir finansinei autonomijai, padidina jų atsakomybę ir atskaitomybę steigėjui, visuomenei. Vis dėlto dar neišspręstas įstatymo prieštaravimas LR Konstitucijai, nevisiškai aiškūs universiteto tarybos atsakomybės ir atskaitomybės visuomenei ir akademinėi bendruomenei mechanizmai.
- Vienas iš didžiausių sunkumų ir toliau yra privačių lėšų pritraukimas į švietimą. 2010–2015 m. sumažėjo privačios išlaidos švietimui nuo BVP 7 proc. ir 2015 siekė 0,63 proc. Tai dar labiau nutolo nuo VŠS siekinių: 2017 m. – 0,8 proc., 2022 m. – 9 proc.
- Visuomenei sudaromos galimybės reikšti nuomonę švietimo klausimais, tačiau nėra stebima, kiek atsižvelgiama į ją priimant sprendimus.
Valstybė skatina švietimo įstaigas siekti aukščiausių rezultatų. Deja, šis skatinimas kol kas vyksta neplaningai.
- Pastaruoju metu Lietuvoje ugdymo turinio įvairovė didinama mokyklose diegiant inovatyvius ugdymo modelius. Vis dėlto įstaigų, dirbančių pagal alternatyvaus ugdymo sistemas ir metodikas, Lietuvoje kol kas yra labai nedaug. Ypač mažai tokių įstaigų kaimo vietovėse. Be to, prienamumą mokytis minėtose įstaigose riboja ir tai, kad daugelis jų (neskaitant jaunimo mokyklų) yra privačios, o mokslas jose yra mokamas.
- Nors mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo sistema pamažu pertvarkoma ją pritaikant viso gyvenimo mokymuisi, tačiau ji vis dar neskatina mokinių nuolat mokytis ir kaupti savo mokymosi pasiekimų įrodymus, kuriuos galėtų taikyti toliau mokydami ar siekdami profesinės karjeros.
- 2007–2016 m. Lietuvoje pirmą kartą įvertinta tik kiek daugiau nei pusė bendrojo ugdymo mokyklų, nors visos turėjo būti įvertintos iki 2014 metų. Pakartotinai įvertintų mokyklų kol kas nėra, todėl stebėti individualią jų pažangą kol kas nėra galimybių.

IŠVADOS

- Nors daugelyje šalies ugdymo (mokymo) įstaigų jau sukurtos ir veikia vidaus kokybės užtikrinimo sistemos, tačiau ar jos veiksmingos, nėra stebima (išskyrus bendrojo ugdymo mokyklas).
- Pastarųjų trejų (2014–2016) metų išorinio vertinimo rezultatai rodo, kad tik maždaug kas penktoje ar šeštoje vertintoje mokykloje ugdymo kokybė yra gera. Ikimokyklinio ugdymo ir profesinio mokymo įstaigų veiklos kokybės išorinis vertinimas Lietuvoje kol kas nėra vykdomas.
- 2013–2015 m. šalyje beveik nepakito atestuotų bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigų mokyklų vadovų dalis.
- Bendrojo ugdymo mokyklose šiek tiek išaugo aukštesnę (I ir II) vadybinę kategoriją turinčių mokyklos vadovų dalis, profesinėse mokyklose – nepakito. Aukščiausią (metodininko, eksperto) pedagoginę kvalifikacinę kategoriją turinčių mokytojų dalis išaugo tiek bendrojo ugdymo mokyklose, tiek profesinio mokymo įstaigose.
- 2011–2016 m. stipriausi pretendentai (daugiausia jų įveikė kompetencijų patikrą) buvo į švietimo pagalbos įstaigų, mažiausiai – į neformaliojo švietimo įstaigų vadovų pareigas.
- 2015–2016 m. stipriausi pretendentai buvo vyresnio amžiaus (40 metų ir vyresni), vadovavimo švietimo įstaigai patirtį, I ar II vadybinę kategoriją turintys pretendentai. Iš penkių kompetencijų (asmeninis veiksmingumas, strateginis mąstymas ir pokyčių valdymas, mokėjimas mokytis, vadovavimas žmonėms, vadovavimas ugdymui ir mokymuisi) geriausiai vertinta pretendentų mokėjimo mokytis, prasčiausiai – strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo kompetencija.
- Augo mokyklų, besinaudojančių integruotomis informacinėmis valdymo sistemomis, dalis. 2013–2015 m. e. dieną naudojančių mokyklų dalis išaugo penktadaliu (nuo 75 iki 94 proc.). Įsivertinimui skirta informacinė sistema *IQES online* besinaudojančių mokyklų dalis 2013–2016 m. išaugo taip pat penktadaliu. Šiuo metu minėta sistema naudojasi visos mokyklos.
- Kasmet auga akredituotų maksimaliam laikotarpiui studijų programų dalis. 2016 m. ji sudarė 62 proc. ir viršijo 2017 m. siekinį – 60 proc.
- 2011–2015 m. atlikus visų aukštųjų mokyklų institucinį išorinį vertinimą iš 46 įstaigų trys ketvirtadaliai jų įvertintos teigiamai, kitos – neigiamai. Tiek universitetų, tiek kolegijų geriausiai vertinta sritis buvo studijos ir mokymasis visą gyvenimą, blogiausiai – strateginis valdymas.
- Specialistų, atliekančių švietimo stebėseną, gebėjimų tobulinimas tebėra ypač aktualus. Savivaldybių specialistai kaip didžiausią savo kvalifikacijos tobulinimo poreikį nurodo švietimo stebėsenai būtinų kompetencijų tobulinimą.
- Nors Lietuvoje vykdoma gan nemažai įvairių tarptautinių ir nacionalinių švietimo tyrimų, tačiau nėra užsakomi tikslingi tam tikrų aktualių švietimo problemų ir sričių tyrimai.
- Lietuva tarp Europos Sąjungos šalių pagal universitetų ir verslo bendradarbiavimo rodiklį pakilo iš 13 į 12 vietą ir pasiekė 2017 m. siekinį. Vis dėlto nacionaliniai tyrimai rodo, kad aukštųjų mokyklų ir verslo bendradarbiavimas išlieka vangus dėl skirtingų mokslo ir studijų institucijų bei verslo įmonių tikslų, tarpusavio nepasitikėjimo ir kitų priežasčių.

REKOMENDACIJOS

- Įteisinti savarankiškos mokyklos sampratą ir jos įgyvendinimo principines nuostatas.
- Mokyklų vadovams organizuoti mokyklų savarankiškumui įgyvendinti reikalingų kompetencijų tobulinimo kursus.
- Skatinti mokyklų tarybas (pavyzdžiui, per mokyklų pažangos konkursus) aktyviau dalyvauti mokyklos valdyme, ypač priimant mokyklai svarbius sprendimus.
- Teisiškai reglamentuoti savivaldybių švietimo pažangos sampratą, privalomą skelbti informaciją, tokios ataskaitos teikimo ir skelbimo tvarką.
- Stiprinti ugdymo įstaigų atskaitomybę visuomenei: užtikrinti, kad viešai skelbiamos jų veiklos (pažangos) ataskaitos būtų pagrįstos įrodymais, lengvai suprantamos ir pasiekiamos plačiajai visuomenei.
- Stiprinti universitetų organizacinę, finansinę, o ypač akademinę, autonomiją.
- Sukurti ir įdiegti paskatų remti švietimą privačiomis lėšomis sistemą.
- Vertinti visuomenės poveikį švietimo sprendimams.
- Skatinti valstybines mokyklas rinktis ir diegti alternatyviojo ugdymo sistemas ir metodus sudarant tam palankią teisinę bazę, aprūpinant mokyklas reikiama metodine medžiaga, priemonėmis, mokyklos personalui organizuojant metodinius kursus.
- Vykdyti stebėseną, ar mokyklose efektyviai veikia jų vidaus kokybės užtikrinimo sistemos, prireikus teikti joms konsultacinę, metodinę pagalbą.
- Sukurti ikimokyklinio ugdymo ir profesinio mokymo išorės vertinimo sistemas ir užtikrinti jų sklandų veikimą.
- Parengti ir patvirtinti ilgalaikį mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo vykdymo planą, jame numatyti vertinamų mokyklų skaičių ir lėšas.
- Sukurti ir įdiegti tokią mokyklų finansavimo metodiką, kuri sudarytų palankias sąlygas didinti aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos mokytojų skaičių mokykloje.
- Sukurti švietimo įstaigos vadovų rengimo sistemą.
- Tobulinti aukštųjų mokyklų vadovaujamo personalo kompetencijas strateginio valdymo srityje.
- Gerinti švietimo stebėseną atliekančių asmenų kompetencijas, organizuojant ilgalaikius, į praktinį žinių, gebėjimų pritaikymą praktikoje orientuotus seminarus.
- Švietimo valdymo informacinę sistemą (ŠVIS) geriau pritaikyti vartotojų poreikiams, veiksmingai švietimo stebėsenai.
- Numatyti lėšas tiksliniams aktualių švietimo problemų ir (ar) sričių tyrimams.

Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos II tikslas

Parengė Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros Švietimo politikos analizės skyrius

Redaktorė Nijolė Šorienė

Maketavo Valdas Daraškevičius

2017-12-13.

Išleido Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos

Švietimo aprūpinimo centras, Geležinio Vilko g. 12, 03163 Vilnius